

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การสร้างรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วม
ของชุมชน : กรณีศึกษามุ่บ้านปางไม้ตะเคียน ตำบลออนเหนือ
กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : นางวรวิพร ปัญญาปัน

สาขา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐิติรุทธิ์ ชูชาติ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวันทน ชัยฐานะ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดย
การมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษามุ่บ้านปางไม้ตะเคียน ตำบลออนเหนือ กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัด
เชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาดังแต่ พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2549 เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก
และมีรายละเอียดหลักที่สำคัญต่อการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการ
อนุรักษ์ทรัพยากร และให้อิทธิพลทางความคิดแก่ชาวบ้านในชุมชนมุ่บ้านปางไม้ตะเคียนเป็น
หลักสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิจัยมีบทสรุปที่ถูกต้องมีคุณภาพเหมาะสมกับพื้นที่ และตรงตาม
ความต้องการของคนในชุมชน สามารถนำไปปฏิบัติและพัฒนาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็น
อยู่ได้อย่างแท้จริง

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ยึดหลักการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นปัจจัย
สำคัญ โดยผู้วิจัยค้นคว้าหาข้อมูลโดยตรงจากคนในพื้นที่ มีการพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่สร้าง
ความกดดันแก่ผู้ให้ข้อมูล ใช้การสนทนาที่มีเนื้อหาตรงตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์หลัก
ของการวิจัย ซึ่งข้อมูลโดยรวมที่ได้จากการศึกษาบริบทของชุมชน และจากการร่วมกันวิเคราะห์
จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคภายในชุมชนมุ่บ้านปางไม้ตะเคียน รวมไปถึงบริเวณโดยรอบ
มุ่บ้านอย่างละเอียด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งตั้งอยู่ตลอดเส้นทาง
การเดินทาง ทำให้ผู้วิจัยรับรู้ได้ถึงสถานการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งในทางบวกและทางลบ และมองเห็น
ศักยภาพของชุมชนในการสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

ผลทางการวิจัยพบว่า หมู่บ้านปางไม้ตะเคียน มีศักยภาพในด้านต่างๆ เพียงพอต่อการพัฒนา ส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เนื่องจากมีปัจจัยทางกายภาพภายในหมู่บ้านที่เหมาะสม เป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น คนในชุมชนมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างถิ่น อีกทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น น้ำตกตาดเหมย เขื่อนเก็บน้ำแม่ออน สนามกอล์ฟ น้ำพุร้อนสันกำแพง ถ้ำแม่ออน เป็นต้น อีกทั้งระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องยังมีความพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือ สนับสนุนความเป็นอยู่ของภายในชุมชนให้ดีขึ้นอีกทางหนึ่ง

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ทำให้ได้ข้อสรุปชัดเจน ว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จะสามารถพัฒนาต่อยอดให้เป็นรูปธรรมได้ต่อไปในอนาคต ด้วยความมุ่งมั่น สวมักคึกของคนในพื้นที่ และความพร้อมที่จะเปิดรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นต่อไป

The Title : Sustainable Tourism Based on Community Participation : A Case Study at
Ban Pang Mai Takean Village, On Neau , Mae on, Chiang Mai .

The Author : Mrs. Warathaporn Panyapan

Program : Research and Local Development

Thesis Advisors : Assist. Prof. Choosit Choochat Chairman
Assist. Prof. Dr.Siriwan Chaiyana Member

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the feasibility of sustainable tourism with community participation in Pang-Mai-Ta-Kean Village, On-Neau Subdistrict, Mae-on District, Chiang Mai Province. The researcher collected the depth data between 2004 and 2006. The researcher was aware of the conservation of natural resources and the freedom of the Pang-Mai-Ta-Kean villagers because of the appropriate form of sustainable tourism conforming to the community needs and way of life.

This qualitative research sought out the primary data from the villagers by informal conversation conforming to the research conceptual framework and the main research objectives. The researcher collected the data without forcing the villagers. The researcher collected the data about the community context, community strengths, weaknesses, opportunities and about treat, nearby tourism locations for formulating a form of sustainable tourism.

The results of this research revealed that there is sufficient potential to develop and promote Pang-Mai-Ta-Kean Village as a sustainable tourism location because of the shady nature and tranquility of the village. The villagers are friendly. There are a lot of tourism locations near the village such as Taed-Mery Waterfall, Mae-On Dam, golf course, San-Kam-Paeng Hot Spring Water, Mae-On Cave etc., and good infrastructure, transport and sufficient tourism padding. There is cooperation between the other organizations and the stakeholders for a better way of life.

The results of the SWOT Analysis were that a sustainable form of tourism in the village is feasible and practical because of the cooperation of the villagers and their acceptance of future changes.

Rajabhat Chiangmai University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐิติธ ฐาติ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวันท์ ชัยฐานะ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยุทธ วงศ์แปง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังมาโดยตลอด มีรู้สึกเป็นห่วงทั้งที่บ่อยครั้งผู้วิจัยได้รับกวนเวลาอันเป็นส่วนตัว แต่ทุกท่านก็ยินดีสละเวลาให้ผู้เป็นลูกศิษย์ด้วยความเมตตา ยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงด้วยความจริงใจอย่างที่สุดไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณชาวบ้านหมู่บ้านปางไม้ตะเคียนทุกท่าน ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เข้าไปทำการศึกษาค้นคว้าได้อย่างละเอียด และทุกคนทุกฝ่ายต่างร่วมแรง ร่วมใจ ส่งผลให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่าย

ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถาบันหลักทางการศึกษาของผู้วิจัยมาตั้งแต่สมัยเรียนปริญญาตรี จนกระทั่งปัจจุบัน เฝ้าระวังการศึกษาในระดับปริญญาโท ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ทุ่มเท ถ่ายทอดวิชาความรู้ รวมถึงขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่คอยดูแลให้การช่วยเหลือผู้วิจัยในการประสานงานต่างๆ ด้วยดีมาโดยตลอด สุดท้ายนี้ผู้วิจัยจะระลึกถึงและดำเนินบุญคุณของทุกท่านที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงในข้างต้นตลอดไป

วรวิพร ปัญญาปัน